

Nr 892

Av herrar Jansson i Benestad och Börjesson i Falköping, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 169, angående statstjänstemännens löner under åren 1962 och 1963 m. m.

(Lika lydande med motion nr 736 i Första kammaren)

Kungl. Maj:t har i proposition nr 169 angående statstjänstemännens löner under åren 1962 och 1963 redovisat den vid uppgörelsen med statstjänstemännens huvudorganisationer — Statstjänarekartellen, Statstjänstemännens riksförbund, Sveriges akademikers centralorganisation och TCO:s statstjänstemannasektion — träffade löneuppgörelsen. Överenskommelsen innebär bland annat ett procentuellt tillägg på utgående totallön med 6,5 % för år 1962 och med 3,5 % för år 1963. Principen om procentuellt lönetillägg har tillämpats under hela 1950-talet.

Konsekvenserna av en lönehöjning i procent räknat innebär en orättvisa mot de lågavlönade befattningshavarna. Systemet leder fram till en alltmer vidgad ekonomisk klyfta mellan de lågavlönade och de högavlönade statstjänstemännen. Alldeles särskilt missgynnade blir de lågavlönade befattningshavarna i en ekonomisk situation där lönehöjningarna leder till omedelbara prisstegringar, såsom är fallet vid innevarande års löneuppgörelse. Det kan icke förnekas att prishöjningarna på de för existensen nödvändigaste och outhärligaste varorna såsom mat och kläder drabbar de lågavlönade hårdast. Det synes, att årets lönehöjning inneburit en reallönesänkning för de lågavlönade statsanställda, om man tar med i beräkningen de höjda livsmedelskostnaderna.

I dagens läge hade det varit mer befogat att låta årets lönehöjning ske genom ett lönetillägg i kronor räknat och icke som nu i procent. Lönetillägget skulle därmed utgå lika till alla. Genom ett dylikt förfarande skulle man förhindra en fortsatt vidgning av löneklyftan mellan de lågavlönade och högavlönade statstjänstemännen.

Då riksdagen synes oss böra godta ett avtal som på sedvanligt sätt träffats mellan parterna, bör vad det gäller årets uppgörelse ej något annat beslut fattas än vad som är föreslaget i propositionen.

Däremot synes det oss angeläget, att riksdagen som sin önskan uttalar, att man vid kommande löneförhandlingar med statstjänstemännens huvudorganisationer bör ha uppmärksamheten riktad särskilt på de lågavlönade statstjänstemännens situation och därmed på nödvändigheten av att löneklyftan mellan de lågavlönade och de högavlönade minskas. Staten som för-

handlingspart bör vid lönerörelsen 1964 verka för uppgörelse i detta syfte genom att söka få till stånd en lönehöjning, som räknad i kronor är lika för alla statstjänstemän.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 169 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t vid nästkommande lönerörelse må söka få till stånd en sådan uppgörelse med statstjänstemännens huvudorganisationer, att lönehöjningen, räknad i kronor, utgår med samma belopp till alla statstjänstemän, så att löneklyftan mellan lågavlönade och högavlönade minskas, i enlighet med vad ovan anförts.

Stockholm den 16 maj 1962

Fridolf Jansson

i Benestad

Bengt Börjesson

i Falköping

Nr 893

Av herr Senander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 169, angående statstjänstemännens löner under åren 1962 och 1963 m. m.

(Lika lydande med motion nr 737 i Första kammaren)

Man får gå långt tillbaka i tiden för att finna en motsvarighet till den opinionsstorm som utlösts av den uppgörelse om statstjänstemännens löner som nu presenteras i proposition nr 169 inför riksdagen. Uppgörelsen innebär i stort sett att cirka 200 000 statstjänstemän tvingats avstå från en väsentlig del av en berättigad generell lönehöjning för att finansiera uppflyttning i lönegrad av omkring 100 000 andra tjänstemän, av vilka många redan förut befinner sig i en gynnad löneställning.

Ett sådant påstående kommer möjligen att mötas av invändningen att om inte lönegradsuppflyttningarna skett, så skulle den s. k. potten blivit mindre. Denna invändning är emellertid, med hänsyn till de principer som gäller för statstjänstemännens löneförhandlingar, helt värdelös. Enligt dessa principer skall den statliga lönesättningen anpassas till löneutvecklingen för industriarbetarna. Det har nämligen regelbundet visat sig att industriarbetarnas löner på grund av löneglidning stiger under avtalsperioderna medan statstjänstemännens löner i stort sett ligger stilla. En icke obetydlig eftersläpning uppstår därigenom för statstjänstemännen. Vid statstjänarnas lö-